

Cím: Brainbow ritmus I-II.

Szerző neve: Gonda Bianka

Intézmény, kar: Eszterházy Károly Katolikus Egyetem, Bölcsészettudományi – és

Művészeti Kar

Szak, specializáció, évfolyam: Képi ábrázolás szak, Festészet specializáció, III. évfolyam

Témavezető neve, tudományos fokozata, beosztása: Mátrai Erik, adjunktus

Az alkotófolyamat ismertetése:

A Brainbow ritmus két komponense az agyat feltérképezni kívánó laboratóriumi módszer eredményeit mutatja be művészi formában tovább gondolva. A tudományos képalkotási módszerekhez híven a festményekhez is sötét alapot választottam. Viszont kerültem a tiszta fekete festék használatát, mivel úgy vallom, a természet élő rendszereiben sem található ez meg; helyette „színes feketével” végeztem az alapozást, így a hozzáadott kék és vörös szín némi légyságot csempész a fekete élettelen ürességébe. A neuronok színes akrilfilcekkel készültek, melyek UV állóak, így idővel nem fogja a nap fénye sem tompítani a színek erejét. Egy-egy szín neuroncsoportjának elkészültekor fekete akrilspray-vel fújtam rá egy áttetsző réteget, ezzel a rétegződés látszatát keltve és térérzetet adva az egyébként teljesen sík felületnek. A végeredményhez a festmények fényét matt lakkozással egységesítettem.

I. komponens:

A Brainbow ritmus I. az említett laboratóriumi módszer eredeti eredményeit reprezentálja, tehát a neuronok kompozíciója az eredeti elhelyezkedésüket mutatja be a hippocampusban. Ez a természetes rendezőelv abban a tekintetben figyelemreméltó, hogy a sejtek összessége az idegen szemek számára első ránézésre kuszának, kivehetetlennek tűnhet, de valójában minden egyes sejt pontosan ott van, ahol lennie kell ahhoz, hogy elláthassa a feladatát. Ennek kapcsán erre az elrendeződésre rendszeresen utalok úgy, mint „rendezett káosz”. Hasonló, elsőre nehezen átlátható, szerteágazó rendszerek előfordulnak a természetben máshol is, például különféle növényfajok gyökérzete vagy az élőlények érrendszere stb. Az első komponens ezáltal sokkal dinamikusabb, organikusabb, „élőbb” benyomást kelthet a nézőben.

II. komponens:

A Brainbow ritmus II. is a tudományos módszerből inspirálódott, viszont erősen más irányt vett. Az első komponenstől eltérve ezen a festményen a neuronok elrendezése szabályos félkörívek mintáját követi le. Ezáltal egy szimmetrikus kompozíciót alkot, és egy sokkal szerkesztettebb, mesterségesebb érzetet kelt. Ezekről a mintázatokról már olyan képek juthatnak eszünkbe, mint a gótika alatt épült mérnöki mesterművek, katedrálisok mérműves festett rózsablakai; a kaleidoszkóp nevű optikai játék látványa, vagy olyan komplex számsíkon ábrázolt geometriai alakzatok, mint a fraktálok.

De akármelyik komponenst is nézzük, akármelyik képre is emlékezteti a nézőt, a célom az, hogy ebben a szemlélődő, meditatív állapotban a befogadó szánjon egy percet önreflexióra. Kapcsolódásra önmagával, a tudománnyal és a kortárs művészettel egyaránt, felébresztve a kíváncsiságot más területek felé is, amik idegenek számára.

Az alkotás koncepciója:

Az említett tudományos módszer neve „Brainbow”, ami az angol agy („brain”) és szivárvány („rainbow”) szavak összetételéből született kifejezés. A módszer során a kutatók egyfajta fluoreszkáló fehérje (Green Fluorescent Protein, röviden: GFP) segítségével „megszínezik” a neuronokat, ezáltal azok könnyebben elkülöníthetők és vizsgálhatóak. A lenyűgöző újkeletű technológia azonban egyelőre még csak egyszerűbb létformákra vethető be, ugyanis már egy közönséges házi egér agya is olyan sok neuronnal bír, hogy a kutatóknak már az ő esetükben is nehéz dolga van, hogy átlássák a szivárvány minden színében pompázó sejthalmazt. Az ember agya, mondanom sem kell, még ettől is összetettebb.

A neuronokra a testünkben rendszeresen utalok úgy, hogy ezek „olyanok, mint testünk katedrálisának festett üveglakai”. Egy katedrális a híveknek belülről lenyűgöző, egy mérnöki bravúr, de az igazi csodát, a misztikumot az üveglakok szolgáltatják, mikor a nap fénye áthatol rajta, és színes fény csillanások borítják a templom belsejét. Erre építem az analógiám: a testünk többi része már önmagában is egy bámulatos szerkezet, de a fejünkben megállás nélkül gyúló végtelennek tűnő szikrák azok, amik egyedivé tesznek minket; emellett pedig a legnagyobb és legizgalmasabb rejtélyt képezik a testünk működésével kapcsolatban. Ezek jelentik az ablakot az élethez, így szüntelen kutatása egy önmegismerő folyamatként is értelmezhető, ami kétségkívül megér minden fáradságot. Mert az ember kíváncsi, és ennek így is kell lennie. Inspirálódik és inspirál, mint a természet.